LIEKSA
Lieksan kaupunki

Yksikkökohtainen toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 1 (2)

Arkistointi voimassaoloaika + 10 vuotta

1. Koulun/yksikön tiedot	Koulun/yksikön nimi Lieksan yläkoulu
	Koulun/yksikön yhteystiedot Kuhmonkatu 30., 81700Lieksa
	Koulun/yksikön erityispiirteet Yläkoulun yhteydessä lukio ja Riveria. Yläkoulussa noin 240 oppilasta. Koulussa kolme pienryhmää ja jopo-luokka.
2. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittäminen	Miten selvitetään tässä koulussa/yksikössä? Koulun oppilaille ja henkilökunnalle on tehty tasa-arvokysely syksyllä 2026. Kyselyssä on selvitetty tasa-arvon toteutumista koulussa opetuksessa, oppimateriaaleissa sekä välitunneilla. Kyselyn lisäksi on seurattu oppilastilanteita ja havainnoitu erilaisia koulun arjessa nousevia ilmiöitä. Apuna ollut myös kiusaamis- ja kouluterveyskyselyt. Koulun oppilaista 84,7% ja henkilökunnasta 81% piti kouluamme tasa-arvoisena. Parannusehdotuksissa nousivat esille keskustelun lisääminen, suvaitsevaisuus, kaikkien yhtäläinen ja kunnioittava kohtelu.
3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano	Koulu-/yksikkökohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt 1. Rasismi. Tämä on edelleen koulun tasolla ongelma. Opetuksessa ja oppimateriaaleissa sitä ei ilmene, mutta välitunneilla ja oppilaiden kommentoinneissa. Tähän tarvitaan valistusta, OHR miettii teemapäivää tai luentoa aiheesta. Tiukasti rasismiin puuttuminen koko henkilökunnan taholta. Yhteiset toimintaohjeet. Toteutus koko lukuvuoden ajan. 2. Turvallisuus. Suurin osa henkilökunnasta (100%) ja oppilaita (96%) kokee olonsa turvalliseksi koulusta. Turvallisuutta lisätään harjoituksille, mutta myös edistämällä viihtyvyyttä välitunneilla. Liikunnallinen koulu järjestää välituntitempauksia ja -toimintaa, joka voi lisätä turvallisuuden kokemusta. Poistumisharjoitus syksyllä, sisälle suojautuminen keväällä. Välituntiaktiviteetteja läpi lukuvuoden. 3. Sukupuolten välistä epätasa-arvoa kokee 26,3% oppilaista ja 18,2% henkilökunnasta. Tästä keskustellaan ja herätellään henkilökuntaa huomaamaan sukupuoliroolitus ja edistämään tasa-arvoa. Kiinnitetään huomiota myös oppimateriaalien kuvauksiin. Jatkuvaa toimintaa. 4. Loukkavaa kaksimielistä puhetta on kuullut koulun henkilökunnasta 77,3% ja oppilaista vain 16,2%. Tähän puututaan ja valistetaan oppilaita siitä, miten toiselle tulee puhua ja mikä on ns sukupuolta alentavaa puhetta. Luodaan selkeät toimintamallit miten puututaan rasistiseen ja kaksimieliseen puheeseen (hyki-tiimi ottaa vastuun mallin koonnista).
	Tiedottaminen Käsitellään henkilökunnan kokouksessa ja tiedotetaan oppilaita luokanvalvojantunnilla. Huoltajille wilma-viesti.
	Arviointi ja seuranta Toteutumista seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa tavoitteita muokataan, poistetaan ja lisätään. Opiskeluhuoltoryhmä tekee seurannan ja arvioinnin toteutumisesta. Viimeistään kolmen vuoden kuluttua (syksyllä 2029) toteutetaan uusi kysely oppilaille ja henkilökunnalle.
	Kirjaaminen ja dokumentointi Lukuvuosisuunnitelman liitteenä
4. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	**Kaupungin yhteinen toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan liittyvä osuus on käyty läpi ja koulu-/yksikkökohtaisesti päivitetty tällä lomakkeella.**

Päiväys	Rehtorin/päiväkodinjohtajan allekirjoitus
15.9.2026	Pilvi Tervalampi

Posti **Käyntiosoite** **Puhelin** **Sähköposti**

Lieksan kaupunki

Yksikkökohtainen toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 1 (2)

Arkistointi voimassaoloaika + 10 vuotta

Täyttöohjeet:

Kohta 2. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittäminen

Koulun/yksikön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne on hyvä selvittää monella tavalla. Tärkeintä on saada esiin lasten ja oppilaiden näkemyksiä ja kokemuksia siitä, miten tasa-arvo toteutuu omassa koulussa/yksikössä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta arvioitaessa voidaan 1) kysyä koulun/yksikön ilmapiiristä, opetuksesta ja arvioinnista, opintoohjauksesta sekä opetusmateriaaleista 2) kartoittaa, miten tiloja käytetään ja koetaanko tilat turvallisina sekä kenen sallitaan opetustilanteessa luokkahuoneessa puhua ja millä äänen voimakkuudella 3) kerätä tietoa häirinnästä tai syrjinnästä sekä 4) kysellä toiveita ja kehittämisideoita tasa-arvon edistämiseksi.

Menetelmiä oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämiseksi löytyy **Tasa-arvo on taitolaji –oppaasta (OPH).**

Kohta 3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano

Yksikkö-/koulukohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt: Tarvittavat kehittämiskohteet ja konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi perustuvat koulussa/yksikössä laadittuun selvitykseen ja ne valitaan aina koulun/yksikön omien tarpeiden mukaan. On parempi keskittyä muutamaan asiaan ja muutaman epäkohdan poistamiseen kuin yrittää ratkaista liian monta ongelmaa samanaikaisesti. Toimenpiteet voivat kohdistua mihin tahansa selvityksessä esille nousseeseen kysymykseen. Tiedon lisääminen sukupuolten tasa-arvosta voi olla yksi toimenpide. Tasa-arvotaidot vahvistuvat parhaiten silloin, kun tasa-arvokysymyksiä käsitellään säännönmukaisesti henkilökunnan, huoltajien ja lasten kanssa.

Toimeenpano: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpano on helpointa silloin, kun toimenpiteistä on sovittu yhdessä ja suunnitelmaan on kirjattu vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Kirjaaminen ja dokumentointi: Suunnitelman tulee olla konkreettinen ja ymmärrettävä. Sen esitystavan tulee kannustaa lapsia, huoltajia ja henkilökuntaa omaksumaan suunnitelman tavoitteet.

Tiedottaminen: Rehtorin/päiväkodin johtajan tehtävänä on varmistaa, että hyväksytystä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta sekä tasa-arvotyön hyvistä käytännöistä tiedotetaan henkilöstölle, lapsille ja heidän huoltajilleen. Tiedottamisen kanavana käytetään yksikön sähköisten viestimien ja painettujen oppaiden lisäksi yhteisiä kokouksia, tilaisuuksia tai vanhempainiltoja.

Arviointi ja seuranta: Suunnitelmalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön kuuluu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sovittujen toimenpiteiden ja niiden vaikutusten arviointi. Jos toteutuksessa on ollut ongelmia, tulee arvioida, mistä tämä johtuu ja mitä pitää korjata. Arviointi on luontevinta tehdä tasa-arvosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Se voi samalla toimia pohjana uusien toimenpiteiden valmistelussa. Täyttöohjeet ovat Tasa-arvotyö on taitolaji –oppaan luvusta 3.2. Toiminnallinen tasa-arvosuunnittelu vaihe vaiheelta, s. 57–61. Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2015:5.